

Po svetu često pozabijo Boga in hudiča, nimajo ni petka, ni svetka. Domov prihajajo ošabni, ničemurni, lahkomiselni. Izgubili so veselje do dela; rajši popivajo in igrajo ter širijo pokvarjenost še med drugimi. Sicer pa ni brez poštenjakov, ki se povračajo častno, kakor častno se izseljujejo, in porabljajo prihranjene vsotice, da kupijo polja in travnikov.

Pri nas ni posebnih bogatinov, a tudi velikih siromakov ni. Ko bi ne požrli toliko denarja preobili davki, šempeterski Slovenci bi mogli lahko, dasi skromno, živeti in brezskrbno pevati.

Naposled naj povem še kaj o omiki. Pa kaj se dá pisati o tem? Kaj smemo zahtevati od poljedelcev, od beneških Slovencev, katerim šola ne prinaša nobene koristi, in

Srednji del nadiške doline pri Briščah.

Fot. Malignani.

kateri sploh nimajo nobenih drugih sredstev za omiko?

Poglejmo šole. Šempeterski Slovenci jih imajo kakih 25. Ali kake so? Od prve do zadnje vse popolnoma in čisto italijanske!

Pomisli, dragi bralec! Naš paglavec v šestem letu svojega življenja stopi kot redni slušatelj — na ljudsko univerzo, kjer mora ostati postavno tri leta. Učiteljica ga posadi v klop in ga prične takoj obdelovati s pristno toskanščino, kakor da bi se bil otrok

rodil in vzrastel tam kje med Sieno in Florencijo. A drobni učenec, kateremu se ni doslej nikoli sanjalo o drugem jeziku, kakor o domači slovenščini, buli in zija v učiteljico nekako tako, kakor telič, če mu pride kaj nenavadnega pred debele oči. Za Boga milega! kaj se more izučiti, če niti učiteljice ne razume? Najprej bi moral postati zmožen povsem tujega mu jezika, potem šele bi se iz knjig navadil kaj drugega. Je-li to mogoče v treh letih?